

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název: **Pohybové aktivity dětí nemocných s cystickou fibrózou**
Autor: **Mgr. Veronika Hodková**
Vedoucí: **Doc. PaedDr. L. Smolíková, Ph.D.**
Oponent: **MUDr. Michal Procházka**
Rok obhajoby: **2015**

Bakalářská práce se zabývá problematikou, která je v současnosti velmi aktuální. Téma práce je závažné vzhledem k významným pokrokům v diagnostice, screeningu a především v léčbě dětí s cystickou fibrózou (CF), kterých bylo v posledních letech celosvětově dosaženo a uplatněno i v České republice.

Celoplošný novorozenecký screening, který byl v ČR zahájen v listopadu 2009, odhalí CF již v nejranějším věku nemocného a lze tak ihned zahájit účinnou agresivní léčbu. Je dokázáno, že včasné zahájená léčba umožní silně redukovat nežádoucí příznaky onemocnění na základě insuficiencí, spojených s genetickým podkladem CF. Prognostické úvahy o dnes narozených dětech s CF uvádí, že se významně může prodloužit délka jejich života, a to až přes páté decenium. Prodloužení života je neodmyslitelně spojeno s pojmem kvality života. Dosažení dobré kvality života v dospělosti u nemocných s CF však musí začít již v jejich dětství. Fyzioterapie a pohybová léčba (PA) je nedílnou součástí multidisciplinárního přístupu k celoživotní léčbě CF.

Předkládaná práce má 75 stran, má logickou strukturu a velmi dobře se čte. V úvodu práce probandka přibližuje důvody a motivaci ke zvolenému tématu, základní informace o CF a jejím průběhu, léčbě a specifické informace, týkající se PA dětí s CF. Práce je rozdělena do pěti kapitol, následuje kazuistika 10leté pacientky, diskuze a závěr. Přílohy a referenční seznam, který čítá 89 převážně cizojazyčných publikací, jsou povinnou součástí práce.

Výskyt a patofyziologie CF je stručně a výstižně zpracována v první kapitole. Diagnostika a klinická manifestace CF je dostatečně popsána na sedmi stranách ve druhé a třetí kapitole. Podstatu PA přibližuje čtvrtá kapitola o významu a vlivu pohybu na dětský organismus, především jeho reakce ventilace a oběhu na tělesnou zátěž.

Podstatná je kapitola 5, zabývající adaptací dětského organismu s CF na tělesnou zátěž.

Probandka velmi dobře vystihuje několik základních příčin snížené tolerance zátěže u těchto dětí, čerpá z nejnovější literatury profesora Hebestreit, uznávaného odborníka a předsedy mezinárodní pracovní skupiny ECFS Exercise Working Group. Svým tvrzením, že toleranci zátěže u nemocných s CF lze vždy zvýšit tak navazuje na práce české skupiny odborníků pod vedením profesora Miloše Máčka, přednosty Katedry tělovýchovného lékařství Fakulty dětského lékařství Univerzity Karlovy, kteří v polovině 60. let způsobili názorový průlom a prokázali prospěšnost PA u dětských astmatiků. Velmi dobrý vhled do problematiky přináší kapitola 5.3.1. - Specifické vlivy na patofyziologii CF, speciálně vliv na plicní funkce.

Probandka využila své výborné znalosti angličtiny a text orientuje do polemiky citací autorů, kteří prezentovali rozdílné výsledky svých studií:

Str. 43: „Pozitivní vliv pohybové aktivity na aerobní i anaerobní zdatnost byl prokázán ve všech následujících studiích. To však neplatí pro zlepšení plicních funkcí při tréninku, u kterých se výsledky neshodují. Kriemler et al. (2013), Gruber et al. (2011) a Selvadurai et al. (2002) popisují zlepšení plicních funkcí zatímco Hebestreit et al. (2010) a Klíjn et al. (2004) zlepšení plicních funkcí nezaznamenali.“ Probandka téma dále rozvíjí a text je podpořen názornými grafy na str. 45.

Zajímavá je kapitola 5.4 - Fyzická aktivita a kvalita života. Zabývá se vlivem různých typů fyzické aktivity dětí s CF s ohledem na jejich pohybové možnosti, jejichž snížení souvisí s dechovou symptomatologií, typickou pro CF. Text se opírá o výsledky dotazníků a zdůrazňuje samostatné habituální aktivity v rámci běžného dne. V kapitole 5.5 je v rámci upozornění na rizika, spojená s prováděním PA u nemocných s CF, zdůrazněn význam zátěžového testu, který stanoví limity pohybového výkonu s ohledem na prevenci zhoršené reakce, např. desaturace, arytmie a pozátěžová dušnost.

Specifické formy PA pro pacienty s CF, shrnuté v kapitole 5.6, jsou obrazem dnešních doporučení a jsou základem pro uplatnění náročnějších PA v dalších letech. Vše je doloženo bohatou fotodokumentací v kapitole 5.6.4.

Kazuistika 10leté pacientky je výborně zpracována, dostatečně dokumentuje význam PA v jejím životě v rámci celé rodiny. Vliv PA na udržení výborných plicních funkcí je přesně dokumentován v ročních resumé klinického stavu pacientky, vše podpořeno fotodokumentací z rodinného alba

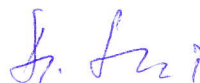
Diskuze je psána na šesti stranách, je nejen odborným, ale i osobním vkladem probandky. Dochází k závěru „že zatím není možné jednoznačně určit jaká forma pohybu je pro pacienty s CF nejpřínosnější. Všechny zpracované studie však potvrzují již dříve formulovanou hypotézu, že pohybová aktivita je pro dobrý zdravotní stav nemocných zásadní“. Mezi pozitivní účinky PA patří zvýšení svalové síly včetně tréninku respiračních svalů (Rand & Prasad, 2012), snížení nemocnosti, počtu hospitalizací i dávek antibiotik (Hebestreit et al., 2014), zvýšení kostní denzity a zlepšení postury (Paranjape et al., 2012).

Možnosti pohybových aktivit dětí nemocných s CF jsou poměrně novým tématem pro diskuzi a odborná sdělení na mezinárodních konferencích o CF. Zvolené téma je o to cennější, že je originálem v českém písemnictví a proto bude práce dále zpracována k publikační činnosti.

Jako vedoucí práce bych ráda zdůraznila, že studentka Mgr. Veronika Hodková začala práci připravovat s dostatečným časovým předstihem, přicházela na konzultace osobně a vždy perfektně připravena a postupně se sama propracovala k přesnému vyjádření zvoleného tématu práce. Dokázala zužitkovat i zkušenosti z předchozího studia na PřF UK Praha a ani roční, vynucené přerušování studia fyzioterapie neovlivnilo kvalitu její bakalářské práce. Vzhledem k mým časovým možnostem jsme hodně konzultovaly přes email, kde proběhla i závěrečné zpracování bakalářské práce. Proto moje připomínky a otázky jsou již v předložené bakalářské práci zapracovány.

Otázky nemám, časový prostor poskytuji pro obhajobu práce a vyjádření se k otázkám oponenta.

Závěr: *Práci plně doporučuji k obhajobě.*

Praha, 9. 5. 2015

Doc. PaedDr. L. Smolíková, Ph.D.